

ה: פ"ב (ה"ט) כ"ד מתנות כהונה נימנו לחסדן ולנציו זכנו וזכרנו וזכרנו מנת וזכרנו עשר זמקדש חרבע וזכרנו. והקדשם רציו כל זה הפרק למת עטס למה כלל זבלכות זכוריס חלה ומתנות כהונה ורלשית הזו

פרק ראשון א כ"ד מתנות
ניתנו לכהנים וכו'. זכרנו
הזרוע (קלג'): וכל כהן שאינו
מודה בהן וכו'. זכרנו הזרוע (קלג)
וזכרנו הקומץ רצה (יט'): כל כהן
שאינו מודה זעזודה חין לו חלק
זכרונה. ואיני יודע למה שינה רציו
הלשון וכל שכן זמקוס שאפשר שינא
ממנו שינוי הזנת ענין:
ב וכל האוכל מתנה שיש בה
קדושה מברך וכו':
ג שמנה מתנות מהם אין אוכלים
אותם הכהנים וכו'. רציו
חלקם זמילוק זה:

א ארבע ועשרים מתנות ניתנו לכהנים

זכולן זפורשין בתורה. ועל זכולן
נכרתה ברית לאהרן. וכל כהן שאינו מודה בהן
אין לו חלק בכהונה ואין נותנין לו מתנה
מהן זכל האוכל מתנה שיש בה קדושה
מהן מברך אשר קדשנו בקדושתו של אהרן
וצונו לאכול כך וכך : ג שמונה מתנות
מהם אין אוכלין אותן הזכהנים אלא בזמקדש
לפנים מזחומת הזעודה. וחמש מתנות אין אוכלין
אותן אלא בזירושלם לפנים מזחומת הזעיר. וחמש
מתנות אין זוכין בהן מן הזורה אלא בזארץ
ישראל בלבד. וחמש מתנות זוכין בהן בין בזארץ בין בזמנה אחת
זוכין בה מן הזמקדש : ד מה הן הזמונה שאין נאכלין אלא בזמקדש. זכרנו
הזחטאת אחד חטאת הזעוף ואחד חטאת הזבהמה, וכזשר הזשם בין תלוי
בין ודאי, זזכחי שלמי זציבור, ומותר הזעומר, ושירי מנחות ישראל, ושתי
הלחם, ולחם הזפנים, ולוג שזמן של מזרוע. אלו אין נאכלין אלא בזמקדש :

רדב"ז זרעים הל' בכורים עם שאר מה"כ שבגבולין פ"א רדב"ז

כ"י המעשרה ושם היו אוכלין את דמיהם
 לאיל צמר מקום אכילתן ומכירתן:
 ו ומה הם החמש שבא"י וכי'
 מנה מוספאה כלל כל האכל
 צבולין יחד אצל רבינו חילק אותם
 לפי שאין זכין צממם אלו אלא
 צמד ישראל כמעט צדצדי:

ח והמתנה שזוכין מן המקדש
 וכי' חלק רבינו ממנה זו מכל
 שאר ממתים מפני שזכייה מן
 המקדש ואכילתה צל מקום:
 ט השמונה מתנות וכי' זה מצואה
 צפרק חי זהו מקומן (נ"ג נ"ד)
 וצממז:

י החמש שבירושלים וכי' גם זה
 טס (נ"ג ט'): והבבז מקריב
 חלבו דמיו ואין מקריבו אלא איש.
 כלומר כיון שאיש הוא המתקרב לאיש
 יטן ולא לאשה אע"פ שאכל לומרי
 ולנקבות:

ה ומה הז החמש שאין נאכלין אלא בירושלים.
 חזה ושוק של שלמים, והמורם מן התודה,
 והמורם מאיל נזיר, ובכור בהמה טהורה,
 והבכורים. אלו אין נאכלין אלא בירושלים :
 ו ומה הז החמש שבארץ ישראל. התרומה
 והתרומה מעשר והחלה ושלשתן קדש. וראשית
 הגז ושרדה אחרזה ושניהן חולין. אלו אין זוכין
 בהן מן התורה אלא בארץ ישראל. ואין אוכלין
 תרומות וחלות של ארץ ישראל אלא בארץ
 ישראל : ז ומה הז החמש שזוכין בהן
 הכהנים בכל מקום. המתנות ופדיון הבן ופטר
 חמור וגזל הגר והחרמים. וחמשתן חולין לכל
 דבר : ח והמתנה שזוכין בה מן המקדש
 היא עורות העולות. והוא הדין לשאר עורות
 קדשי קדשים כולל לכהנים : ט השמונה
 מתנות שאין נאכלין אלא במקדש כולן קדשי קדשים הז ואין נאכלין אלא לזכרי כהונה כמו שיחבאר
 במקומו. ובהן נאמר כל זכר יאכל אותו : י החמש שבירושלים קדשים קלים הז ונאכלין לזכרים ולנקבות
 ובהן נאמר לך נתתם ולכבדך ולכבדך ולכבדך אתך לחק עולם. ואע"פ כן אין ניתין אלא לזכרי כהונה שהרי
 לאנשי משמר הז. והבכור מקריבין חלבו ודמיו ואין מקריב אלא איש : וכן עורות קדשי קדשים ושרה
 אחרזה והחרמים וגזל הגר אין זוכין בהן אלא אנשי משמר כמו שיחבאר. וכן פדיון הבן לזכרי כהונה שכן
 נאמר בו ונתתה הכסף לאהרן ולכניו. ופטר חמור לזכרי כהונה. שדין הבכורות כולן שוה לזכרים ולא לנקבות :

משנה למלך

פ"א י וכן פדיון הבן לזכרי כהונה. המוס' צפרק אלו עוצרין דס"ל דצבור אדם יטמן לכהתם ה"ה צבור צממה אך רבינו ז"ל נמן טעם
 ד"ה רמ"ז רמ"ז חזיתו אף למהות והמוס'ו לומר שאשילו הצעל לצבור צממה לפי שהצבור מקריבין מלצו ודמיו ואין מקריבו אלא

זוח
 יאכל
 ט
 טשי"ק
 דשוסין
 י"ס כל
 יאכל
 צ"ט
 טעמ
 אורתין.

מדי ומת
כנוריים: ומ"ט ובא"י בלבד פ"ק
וכל זמן שיש לך מוצה יש לך כנוריים
כל זמן שיש לך מוצה יש לך כנוריים
וכל זמן שיש לך מוצה יש לך כנוריים

דכלים (מ"ט) ופרק ראשית הגז עולה
קל"ו: ומביאים כנוריים של
דכריהם מערי סידון ועוג. משנה
בפס"ק דכנוריים אלו מצינאים וקורין
וכי מוציין שמן מעצר הידן רבי
יוסי הגלילי אומר אין מצינאים כנוריים
מעצר הידן שאינה ארץ זבת חלב
ורבש. וידוע דהלכה כמ"ק. ומשמע
לרבינו דלא פליג פליג קמא אלא
*מדלארייטא אלא מדרצנן מודו
דמתרייב. וכפר כמז מברי"ק צמינן
ק"כ"צ (ענף ו) להוכיח מהיכן משמע
ליה הכי: ומה שכתב ומסוריא
שהקונה בסוריא כקונה בירושלם
משנה בסוף חלה:

* ז"ל מדרצנן אכל מדארייטא מודה דפסור
(אמרוניס).

פ"ב א מצות עשה להביא כנוריים למקדש ואינם נוהגים אלא
בפני הבית. משנה בסוף
פ"ב א מצות עשה להביא כנוריים למקדש ואינם נוהגים אלא
בפני הבית. משנה בסוף

יא הנה למדת שהמתנות שניתנין לנקבות
כזכרים חמש מתנות. תרומה, ותרומת מעשר,
וחלה, ומתנות בהמה, וראשית הגז. ומניין אני
אומר שראשית הגז ניתנת לכהנת שהרי נאמר
ראשית דגנך תירושך ויצהרדך וראשית גז צאנך
חתן לך, מה ראשית דגן ניתנת לנקבות כזכרים
אף ראשית הגז ניתנת לנקבות כזכרים :
יב מנו חכמים מתנות אלו על דרך אחרת
ואמרו עשרים וארבע מתנות כהונה ניתנו
לאהרן ואלו הן. עשר במקדש, ארבע בירושלם,
ועשר בגבולין : יג עשר במקדש. חשאת,
וחשאת העוף, אשם, ואשם תלוי, זבחי שלמי
ציבור, ולוג שמן של מצורע, שתי הלחם, ולחם
הפנים, שירי מנחות, ומותר העומר יד ארבע
בירושלם. הככורה, והככורים, ומורם מתודה
כטר עשר בגבולין. תרומה, ותרומת מעשר, וחלה, וראשית הגז, והמתנות,
ופדיון הבן, ופדיון פטר חמור, שדה חרמים, ושדה אחוזה, וגזל הגז. ולפי חשבון זה חשב כל המורם מקדשים
קלים מתנה אחת. והן חזה ושוק המורם מכל זכח שלמים עם הלחם המורם עמהם אם היה תודה עם הזרוע
המורמת מאיל נזיר עם הלחם המורם עמה עם חזה ושוק. הואיל ושלשתן שלמים הן חשב המורם מהם
מתנה אחת : טז כל המתנות שהן תלויות בקרבנות חתבאר כל שדה אחוזה ודין החרמים כהלכות הקרבנות.
וכן גזל הגז יתבאר בהלכות גזילה. וכבר ביארנו דין שדה אחוזה ודין החרמים בהלכות ערכים. ודין תרומה
ותרומת מעשר בהלכות תרומות : ובהלכות אלו אבאר משפטי המתנות שאינן תלויות בקרבנות. והן
הככורים, והחלה, והמתנות, וראשית הגז, ופדיון הבן ופטר חמור :

ורבינו מנה אותם על סדר חמור מהטעם שכתבנו וכן חמור
רבינו אלא על סדר המנין:
פ"ב א מצות עשה להביא כנוריים למקדש ואינם נוהגים אלא
בפני הבית. משנה בסוף

זכרי רבינו שכתב דארץ סימון ועוג
אינה חייבת אלא מדרצנן מנה שמתלקו
ח"ק ורבי יוסי (פ"ט מ"ט) אס מצינאים
כנוריים מעצר לירדן ואינה מא"י ע"כ. ולפי
דאי מדלארייטא היה ליה למפסק כמנא
קמא דאמר מצינאין מעצר לירדן. וכן
כמז עס ואין הלכה כרבי יוסי.
צפרק צמחא דמלה (מ"ט) אריסטון
הצינא כנוריו מואפמיוה וקצלו ממנו
מפני שאמרו הקונה שלה כנוריא
קונה צפרורי ירושלים וצפרק קמא
דגטיון (מ:). חשיצ ליה צריצים
ששומה סוריא לארץ ישראל:

פרק שני

יב. מפרשת שלח — באים לפרשת קורח, שבה מסופר אודות מחלוקת קורח ועדתו, ובסיום הפרשה — אודות מתנות כהונה. והענין בזה — כידוע שכל עניני קדושה אינם באים בחנם⁴², אלא ע"י יגיעה דוקא, ועד"ז בנדר"ד, שתמורת זה שהי' צריך להיות שלום ואחדות, הי' ענין של מחלוקת ופירוד הלכבות (מחלוקת קורח), והוצרכה להיות עבודה ויגיעה ללחום כנגד זה, ועי"ז נעשה לאח"ז הענין ד"פרח מטה אהרן"⁴³, והציווי דנתינת מתנות כהונה. וכשם שכל עניני התורה הם נצחיים (כנ"ל ס"א) — כמו"כ גם הענין דמתנות כהונה הוא נצחי ברוחניות: ענינו של כהן ברוחניות ישנו גם עתה — כמ"ש הרמב"ם⁴⁴ שכל מי ש"נדבה רוחו אותו .. לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו .. הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהי' ה' חלקו ונחלתו וכו'".

וענין זה שייך אצל כאו"א מישראל, אפילו אצל בעלי עסק, — שהרי גם אצלם ישנם זמנים שעוסקים בתורה ותפלה, ובאותה שעה אין לו עסק עם עניני העולם, כי אם עם עניני אלקות, וכמבואר בתניא⁴⁵ ש"עסק התורה ומצות והתפלה הוא ג"כ ענין מסירת נפש ממש כמו בצאתה מן הגוף במלאת שבעים שנה שאינה מהרהרת בצרכי הגוף וכו'".

ובפרט אצל יושבי אוהל, ומכ"ש אצל אלו שעוסקים במסירה ונתינה במוסדות חינוך של בעל הגאולה בגידול וחינוך "כהנים". ובענין זה ישנו דין מתנות כהונה — שצריכים להיות מן המובחר דוקא⁴⁶, וכמ"ש הרמב"ם⁴⁷ "כל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהי' מן הנאה והטוב .. מן הטוב והמתוק וכו'", שהכוונה בזה היא בגשמיות כפשוטו.

וכיון ש"מה שהוא מצוה לבניו לעשות הוא עצמו עושה"⁴⁸ — צריך הקב"ה ליתן לכל בניי, שהם בבחינת כהנים, מהמובחר והנאה והטוב והמתוק.

(46) ראה רמב"ם הלי' תרומות רפ"ה. הלי' מעשר פ"א הי"ג. הלי' ביכורים פ"ב ה"ג. ועוד.

(47) סוף הלי' איסורי המזבח.

(48) ראה שמו"ר פ"ל, ט.

(42) ראה זח"ב קכח, א. וראה גם לקו"ש ח"ה ע' 81. וש"נ.

(43) קרח יז, כג.

(44) הלי' שמיטה ויובל בסופן.

(45) פמ"א (נח, א).

ובפרט לאלו שמתמסרים אל הזולת ונותנים מלחמם לדל — שהרי עז"נ⁴⁹ "מלוה ה' חונן דל", היינו, שהקב"ה נעשה אצלם בבחינת "לוה", והרי "עבד לווה לאיש מלוה"⁵⁰, והיינו, שכשם שדינו של עבד שצריך לעשות כל מה שהאדון מצוה עליו, כמו"כ נעשה הקב"ה משועבד כביכול לבנ"י, שכל מה שיהודי רוצה מוכרח הקב"ה כביכול ליתן לו. ויקויים מ"ש⁵¹ "והריקותי לכם ברכה עד בלי די", שתהי' השפעה בלי גבול, הן בענינים הכלליים, בעבודה הקשורה עם הנהגת המוסדות וההשפעה על התלמידים, והן בענינים הפרטיים, בבני חיי ומזוני רויחא.

בס"ד. ר"ד יום ה' פ' קורח, בדר"ח תמוז, ה'תשח"י.

— לתלמידי הכתה המסיימת בישיבת „אהל משה“, בחדרו הק' —

בלתי מוגה

א. בפרשת השבוע, פרשת קורח, מסופר אודות המחלוקת של קורח על אהרן הכהן.

כידוע, התבררה צדקתו של אהרן. ולאות על כך ניתנו לו מתנות הכהונה, כפי שכתוב בהמשך הפרשה¹.

במתנות כהונה אלה יש שתי כוונות:

א) כיון שהכהן עובד את ה' (לא רק בשביל עצמו, אלא גם) כשליח של כל עם ישראל — שזהו שהוא מקריב את קרבנות הציבור, שבעצם הרי זו חובה שחלה על כל ישראל — ניתנות לו מתנות הכהונה כאילו בתור משכורת, כדי שיהי' פנוי מטרדות פרנסה, ויוכל לעשות עבודתו בשלימות.

ב) מתנות הכהונה משמשות כהכרת תודה מצד העם לעבודת הכהן.

ב. כל פרשה בתורה היא נצחית², ומלמדת אותנו הוראה רוחנית ומוסר-השכל, בכל זמן ובכל מקום, לכל אחד ואחד.

ואע"פ שבימינו חרב בית המקדש, ואין לנו עבודת הקרבנות — הרי יש לנו חובת לימוד התורה ושמירת מצוותי³.

חובה זו חלה על כל אחד, בכל גיל ובכל מצב. אבל, בגלל טרדות הפרנסה, נאלצים רבים להסתפק בקביעת עתים לתורה.

והנה, הכהנים שבימינו, אשר כל יומם קודש לתורה — הם: הרבנים, ראשי הישיבות, וגם הצעירים, שמקבלים את משכורתם וכל צרכיהם מאחרים, כדי שיהיו פנויים לעבודת ה' — ללמוד וללמד תורה.

המשכורת שמקבלים הרבנים וראשי הישיבות, או כל מה שמקבלים הצעירים במאכל, משתה, הלבשה, דירה וכדומה — הרי זה מעין מתנות כהונה שקבלו הכהנים בזמן שבית המקדש הי' קיים.

וכיון שאין להם טרדות פרנסה — הרי הם חייבים לשקוד ולהתמיד

(2) ראה תניא רפי"ז. ובכ"מ.

(1) ית, ח ואילך.

בלימוד התורה ועבודת ה', לא רק בשביל עצמם, אלא גם בשביל הוריהם, בשביל חבריהם שאינם יודעים את חובתם בתורה ומצוות, ובשביל כל עם ישראל.

ג. חובת הלימוד חלה כמובן גם בימי החופש.

לכן ילמד כל אחד ואחד מכם לפחות שעה אחת ביום, בעיקר פרשת השבוע, ודינים בקיצור שלחן ערוך.

ובזכות זה יצליחכם השי"ת, ויתן לכם חשק ללמוד תורה במשך כל השנה כולה.

ובעז"ה, אם נתראה בשנה הבאה שוב כאן — אשמח לשמוע שלמדתם ושקדתם על התורה במשך כל השנה.

אאחל לכם ברכת הצלחה בכל ענייניכם, גם בענייניכם הפרטיים.

חודש טוב וקיץ בריא.

המלאכים ופסקו מלומר שירה, ובמילא נעשה "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון".

וענין זה מהוה הוראה לכאו"א מישראל בכל דור ודור — ככל סיפור בתורה שהוא הוראה נצחית — שכאשר פועלים גילוי הנשמה ע"י לימוד פנימיות התורה, אזי פועלים הענין ד"שמש בגבעון דום גו", שכל עניני ההשפעה שנמשכים מהשמש והירח, כמ"שי"י "וממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים", לא זו בלבד שאינם מפריעים לבנ"י, אלא אדרבה, שמסייעים להם בעבודתם, כיון שבנ"י נעשים בעה"ב עליהם, ועושים מהם מרכבה לאלקות.

ח. וזה הי' ג"כ ענין גאולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר:

ע"י התעסקותו בהחזקת והפצת היהדות, ובנקודת הפנימיות הפצת מעיינות פנימיות התורה — כל עניני עולם והכוכבים ומזלות רק שלא מנעו, אלא אדרבה, סייעו לעבודתו, כפי ש"ראו כל אפסי שאירע נס גלוי.

וע"י פעולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ראש לכובשים, שסלל את הדרך — המשיך את הכח לכל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, ולכל אשר בשם ישראל יכונה³², שע"י לימוד תורת החסידות נעשים בעה"ב על השמש והירח כו', כך, שלא זו בלבד שהגשמיות אינה מפריעה לתורה ועבודה, אלא אדרבה, שישנו הכח לעשות מהם גופא מרכבה לאלקות, ולהשלים את הכוונה דדירה בתחתונים³³.

* * *

ט. מאמר (כעין שיחה) ד"ה השם נפשנו בחיים גו' — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

* * *

י. בסיום פרשת השבוע — לאחרי המדובר אודות מחלוקת קורח — מדובר אודות מתנות כהונה, שזוהי ההוספה שנעשית בקדושה ע"י מחלוקת קורח³⁴.

(31) ברכה לג, יד.

(176).

(32) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר לחגיגת י"ב תמוז הראשונה — בשנת תרפ"ח (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263. ולאח"ז באג"ק שלו ח"ב ע' פ). וראה הקדמה לקונטרס יב תמוז תיש"א (בסה"מ תשי"א ע' 287. תו"מ ח"ג ע' 287).

(33) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

(34) ראה גם שיחת ש"פ שלח בסופה (לעיל ע' 90 ואילך).

והענין בזה:

כיון שהכהנים אין להם חלק ונחלה כו', היינו, שאין להם עסק עם עניני העולם, ומתמסרים לגמרי לשרת את ה', לכן, "ה' הוא נחלתם"³⁵, ומשום זה זוכים במתנות כהונה — ש"משולחן גבוה קא זכו"³⁶, כיון ש"שלוחי דרחמנא נינהו"³⁷.

אמנם, כיון שהכהנים הובדלו מתוך בני, "נתונים .. מאת בני ישראל"³⁸, לעבוד העבודה עבור כל בני — מוטל החיוב על כל בני לספק לכהנים את כל צרכיהם, ע"ז שנותנים מתנות כהונה³⁹.

ונמצא, שיש במתנות כהונה ב' ענינים: (א) החיוב של בני לספק לכהנים את כל צרכיהם, ע"י נתינת מתנות כהונה; (ב) "ה' הוא נחלתם" — כיון שבני נותנים מתנות כהונה לה', והכהנים זוכים בהם "משולחן גבוה".

ועד"ז גם בזמן הזה בנוגע לכהנים ברוחניות — כמ"ש הרמב"ם⁴⁰ שכל מי ש"נדבה רוחו אותו .. להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו .. הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהי ה' חלקו ונחלתו וכו'" — ישנם ב' ענינים אלו: (א) כל בני חייבים לפרוק מהם "עול דרך ארץ"⁴¹ וליתן להם כל צרכיהם, (ב) הקב"ה בעצמו נותן להם כל צרכיהם, כיון ש"ה' הוא נחלתם".

יא. ב' ענינים אלו — "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", ו"יהי ה' חלקו ונחלתו" — תלויים זה בזה.

וכשם שכאשר "נדבה רוחו אותו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", אומר הקב"ה "אני חלקך ונחלתך" — כמו"כ לאידך גיסא, שכאשר ההשגחה העליונה מראה לו ש"ה' חלקו ונחלתו", היינו, שאינו צריך להתעסק בטרדות הפרנסה, כיון שנותנים לו צרכיו מלמעלה מן המוכן, הרי זו הוראה שעליו להעשות "כהן", "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו". כלומר: ישנו אופן שהסדר הוא מלמטה למעלה — שהאדם פועל בעצמו "להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו", ולכן נותנים לו מלמעלה כל הדרוש לו; וישנו אופן שהסדר הוא מלמעלה למטה — שמזמינים לו את כל פרנסתו מלמעלה, ולכן דורשים ממנו להתמסר לתורה ועבודה.

(38) במדבר ג, ט. וראה גם פרשתנו יח, ו.

(39) ראה גם לעיל ע' 92.

(40) שם הי"ג.

(41) ראה אבות פ"ג מ"ה.

(35) ראה רמב"ם הלי' שמיטה ויובל פי"ג

הי"ב.

(36) ביצה כא, א. וש"נ.

(37) יומא יט, סע"א. וש"נ.

וכהפס"ד בהלכות תלמוד תורה⁴², שיש מי שמצד רוב טרדותיו יוצא י"ח בפרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית, ועד שיש מי שיוצא י"ח בקריאת שמע בלבד; אבל מי שמזמינים לו מלמעלה שפרנסתו תהי' בנקל ולא יצטרך להיות טרוד כ"כ, אזי מחוייב בלימוד התורה יותר, לפי ערך הפנאי שיש לו, ועד שכאשר ישנו מי שמזמינים לו מלמעלה שתהי' פרנסתו ללא עסק כלל, אזי מוטל עליו החיוב דלימוד התורה באופן ד"לא ימוש גו' יומם ולילה"⁴³.

יב. והנה, חתן⁴⁴ דומה למלך⁴⁵, ואסור לו לעסוק במלאכה⁴⁶, ונמצא, שנותנים לו פרנסתו מלמעלה ללא מלאכה, וא"כ, הרי זו הוראה שמוטל עליו החוב לעסוק בתורה ועבודה במשך כל היום.

כלומר: גם מי שהוא בעל-עסק שבדרך כלל אינו פנוי ללימוד התורה מרוב טרדתו — הנה במשך הזמן שקודם הנישואין, וגם אחר הנישואין, בשבעת ימי המשתה, כיון שאינו צריך לעסוק במלאכה, מוטל עליו החוב לעסוק בתורה ועבודה⁴⁷.

ולא כמו שנוהגים שאפילו מי שעסק עד עתה בלימוד התורה כל היום, הנה בבוא זמן הנישואין מתעסקים בדברים של מה בכך, בהכנות כאלו שאין תופסים מקום כלל — שכן, נוסף לכך שכיון שבימים אלו אינו צריך לדאוג לפרנסתו מוטל עליו החיוב דתלמוד תורה, הנה עוד זאת, כיון שהזמן שקודם הנישואין ולאחרי הנישואין הוא היסוד על כל משך החיים, הרי דבר הפשוט הוא, שככל שמשקיעים יותר בהיסוד, תגדל יותר התועלת בהבנין, ולכן, ככל שיתמסר יותר לתורה ועבודה בימים אלו, יתוסף יותר לאח"ז בהבנין דהנישואין, לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות.

והטענה שהוא עסוק בענינים של הידור בכבודו של כל אחד ואחד — הנה אמת הדבר שיש להזהר שלא לנגוע בכבודו של מי שהוא עד הקצה היותר דק, אבל אעפ"כ, כיון שהוא "דומה למלך", יש לו טענה, שכל ענינים אלו יכולים להיעשות ע"י "שרי המלוכה"... ולא ע"י המלך עצמו, ואילו הוא בעצמו יתמסר לעסוק בתורה ועבודה.

(45) פרדר"א ספט"ז.

(46) ראה אנציק' תלמודית ערך חתן וכלה

ס"ו (כרך יח ע' שלב). וש"נ.

(47) ראה גם תו"מ ח"יב ע' 152 ואילך.

(42) לאדה"ז — פ"ג ה"ד. וש"נ.

(43) יהושע א, ח.

(44) בשבת זו הי' אויפרופעניש של

החתנים התמימים שמואל פינחס עבער; גרשון

מענדל גרליק; ושמואל דוד גורקאו.

יג. ואם הדברים אמורים בנוגע לימים שלפני ושלאחרי הנישואין, הרי דבר הפשוט שכן הוא בודאי ביום הנישואין עצמו⁴⁸:

חתן ביום חופתו מוחלין לו על כל עונותיו⁴⁹, וזהו א' הטעמים שהחתן והכלה מתעניין ביום חופתם⁵⁰, כיון שאצלם הרי זה כמו יום הכפורים⁵¹. ופשיטא שביום כזה אין להתעסק בענינים חיצוניים.

— כ"ק מו"ח אדמו"ר נהג להתענות ביום נישואי בנותיו⁵².

והנה, בנוגע לתענית של החתן ביום חופתו מצינו ב' טעמים: (א) מצד כפרה, כנ"ל. (ב) כדי שיהיו הקידושין בדעה מיושבת וצלולה⁵³. וב' טעמים אלו אינם שייכים אצל ההורים, שהרי ענין הכפרה הוא בנוגע להחתן והכלה דוקא, ולא בנוגע לההורים, וכמו"כ לא שייך אצל ההורים הטעם דקידושין בדעה צלולה.

ואין לומר שכ"ק מו"ח אדמו"ר התענה בגלל שהוא הי' המסדר קידושין, וגם סידור הקידושין צ"ל בדעה צלולה — שהרי טעם זה שייך לא רק בנישואי בנותיו דוקא, ועפ"ז הי' צריך להיות שכל מסדר קידושין יצטרך להתענות.

וכמו"כ אין לומר שהתענית דכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' בשביל סיוע להחתן וכלה כו' — שהרי הסיוע יכול להיות גם ע"י ענינים אחרים, כמו תורה תפלה וצדקה וכיו"ב שנעשה לזכותם של החתן וכלה, ואין צורך בענין של תענית דוקא.

אמנם, יש טעם נוסף על ענין התענית:

אמרו חז"ל⁵³ "ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא". והענין בזה, כידוע שע"י הנישואין נעשה גילוי והמשכת כח הא"ס בנבראים⁵⁴, ולכן נעמד השטן כנגד זה ומעורר "תיגרא".

וענין התענית הוא — כדי לבטל את ה"תיגרא"⁵⁵. ומובן, שטעם זה שייך גם אצל ההורים.

— מסתמא יהיו כאלו שיפרשו את הדברים, שברצוני להנהיג, שגם הורי החתן והכלה יתענו ביום החופה. ולכן ברצוני להבהיר שאין

(48) כהבא לקמן — ראה לקו"ש ח"ל ע'

164. וש"נ.

(51) שו"ת מהר"ם מינץ סק"ט.

(52) ראה גם תו"מ ח"ב ע' 252. וש"נ.

(53) שבת קל, א.

(54) ראה לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך.

ובכ"מ.

(55) שו"ת מהר"י ברונא סצ"ג.

(49) ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג. מדרש

שמואל רפי"ז. הובא בפרש"י עה"ת וישלח

לו, ג.

(50) רמ"א אה"ע סס"א ס"א.

כוונתי לכך, כי אם, לבאר טעם להנהגת כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהי' נשמה כללית, והידר בכל מיני הידורים כו'. ואין זה ענין שצריך לחקות את ההנהגה שלו. אם רוצים לחקות את הנהגתו של הרבי — יעשו זאת תחילה בנוגע לשאר עניני עבודתו והידוריו בכל עניני תומ"צ, ולא להתחיל בענין של תעניות. ובכל אופן — יכולים ליתן צדקה במקום התענית.

ומכל הנ"ל מובן שיום הנישואין נוגע ביותר, וצריכים להקדיש את הזמן לתורה ועבודה.

וכאמור, שענין הנישואין הו"ע כללי, ולא רק ענין כללי בחיים הפרטיים של החתן וכלה, אלא גם בכללות העולם — דכיון שענין הנישואין הוא המשכת כח הא"ס בנבראים, הרי מובן, שכל נישואין פרטיים הו"ע כללי בכללות העולם.

ובפרט ע"פ מאמר הבעש"ט⁵⁶ אודות אהבת הקב"ה לכאו"א מישראל כמו אהבת האב לבנו יחידו שנולד לו לעת זקנותו, ומזה מובן שהשמחה למעלה בכל נישואין של איש פרטי היא בדוגמת שמחת נישואי בנו יחידו, שזוהי שמחה גדולה ביותר — כהלשון הרגיל בתורת החסידות⁵⁷ שכאשר מדובר אודות ענין של שמחה גדולה, מביאים דוגמא משמחת נישואי בנו יחידו.

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

יתן השי"ת שהשמחה תהי' פורצת גדר⁵⁸ — להסיר את כל המיצרים וההגבלות בחייו הפרטיים, וגם בנוגע להכלל, ועד לקיום היעוד⁵⁹ "עלה הפורץ לפניהם", דקאי על משיח שהוא מבני פרץ⁶⁰, שיגאלנו במהרה בימינו.

* * *

יד. מפרשת קורח — באים לפרשת חוקת:

בפרשת חוקת מדובר אודת מצות פרה אדומה, ועז"ני⁶¹ "זאת חוקת התורה", לפי שהיא כללות התורה, כמבואר בלקו"ת⁶¹ שכללות

(56) ראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סקס"ז. וש"נ.
 (57) ראה תו"ח בשלח רצא, א (בהוצאה החדשה — ח"א רב, ג). מאמרי אדמו"ר האמצעי דרושי חתונה ח"ב ע' תרצו. וראה גם תו"מ חיי"ט ריש ע' 219. וש"נ.
 (58) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.
 (59) מיכה ב, יג.
 (60) ראה אגדת בראשית ספס"ג. ב"ד פפ"ה, יד ובפרש"י שם.
 (61) ר"פ חוקת.